

Η αιχμαλωσία του στρατηγού Τρικούπη το 1922, η συνάντηση με τον Κεμάλ και η συνομιλία των δύο ανδρών

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Ο τούρκος ηγέτης ήταν όλο φιλοφρονήσεις, ενώ ο αιχμάλωτος στρατηγός διερωτήθηκε μήπως έπρεπε να αυτοκτονήσει...

Του Τάσου Κοντογιαννίδη

Η αντίστροφη μέτρηση για την έναρξη της Μικρασιατικής καταστροφής κορυφώθηκε από τη στιγμή της αιχμαλωσίας ενός τμήματος του Α΄ Σώματος Στρατού μαζί με τον διοικητή του στρατηγό Νικόλαο Τρικούπη μετά τη Μάχη του Αλή Βεράν, ένα μικρό χωριό στην περιφέρεια της Κιουτάχειας. Το αιχμαλωτισμένο αυτό τμήμα αριθμούσε 5.000 άνδρες, όταν κυκλώθηκε από πολλαπλάσιες στρατιωτικές τουρκικές δυνάμεις, ενώ οι άλλες δυνάμεις του Σώματος αποκομμένες αποκρούοντας επιθέσεις, κατευθύνθηκαν με απώλειες προς τα παράλια.

Ο στρατηγός Τρικούπης με άλλους αξιωματικούς στο Μικρασιατικό Μέτωπο

Πριν αιχμαλωτισθεί ο στρατηγός Τρικούπης προσπάθησε να αντιτάξει μέχρι εσχάτων άμυνα στο χωριό Καρατζά Χισάρ, αλλά μόλις διαπίστωσε ότι δεν εισακουγόταν από τους στρατιώτες του, των οποίων η αντοχή είχε υπερβεί κάθε όριο, αναγκάστηκε στις 5 το απόγευμα της 2ας Σεπτεμβρίου 1922 να ζητήσει συνθηκολόγηση. Μαζί με τον Τρικούπη παραδόθηκαν, ο υποστράτηγος Κ. Διγενής, ο διοικητής της 13^{ης} Μεραρχίας συνταγματάρχης Καϊμπαλής, 190 αξιωματικοί 4.400 στρατιώτες,

Ο στρατηγός Τρικούπης αιχμάλωτος οδηγείται στις φυλακές του Αλάσεχιν, από Τούρκους στρατιώτες

Την επομένη, οι αιχμάλωτοι στρατηγοί Τρικούπης και Διγενής, οδηγήθηκαν από Τούρκους αξιωματικούς στον Ισμέτ Πασά Ινονού. Ήταν, όπως διηγείται ο ίδιος, κατάκοποι με τα χείλη πρησμένα. Τους πρόσφερε τσαΐ αλλά δεν ήταν σε θέση να το πιούν. Τους φέρθηκε φιλικά, συζήτησαν για την μάχη και τους είπε ότι πολέμησαν γενναία αλλά η τύχη δεν τους ευνόησε. Μίλησαν κατόπιν ως αξιωματικοί του Πυροβολικού για την στρατηγική της μάχης και ότι τα πυρά του τουρκικού πυροβολικού κατέστρεψαν τους πύργους ελέγχου και κατοπτεύσεως, απέκοψαν τηλεφωνικά καλώδια και φόνευσαν τους χειριστές, με αποτέλεσμα να υπάρχουν τηλεβόλα και οβίδες όχι όμως στρατιώτες -χειριστές...

Μετά, την συζήτηση ο Ισμέτ έβαλε την ζώνη και το ξίφος του και τους είπε: «Θα σας παρουσιάσω εις τον αρχιστράτηγον εν στολή». Πράγματι τους παρουσίασε στον Μουσταφά Κεμάλ. Με την είσοδο του Τρικούπη στο γραφείο, εγέρθηκε ο Κεμάλ από την πολυθρόνα του, τον δέχτηκε όρθιος και με μεγάλη φιλοφροσύνη του είπε στα γαλλικά : «Έχετε υπόψη σας, ότι και ο Μέγας Ναπολέων συνελήφθη αιχμάλωτος. Εσείς έχετε εκτελέσει το καθήκον σας πλήρως και μέχρι τέλους, γι αυτό και έχομε απόλυτη εκτίμηση και σεβασμό προς εσάς. Εδώ δεν είσθε αιχμάλωτος, είσθε φιλοξενούμενος!...»

Ο Κεμάλ αργότερα στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση ανέφερε ότι μετά την αποφασιστική μάχη του Αλή Βεράν μεταξύ των αιχμαλώτων ήταν και ένας

στρατηγός, ο Έλληνας αρχιστράτηγος Νικόλαος Τρικούπης. Περιγραφή για αυτή τη συνάντηση αναφέρει στις αναμνήσεις του ο συνεργάτης του Κεμάλ Χαλίτ Εντίμπ. Γράφει, ότι ο Κεμάλ, αφού χαιρέτησε δια θερμής και παρατεταμένης χειραψίας τον Τρικούπη, του είπε: «Καθίστε στρατηγέ θα πρέπει να είστε κουρασμένος». Του πρόσφερε τσιγάρο και του παρήγγειλε καφέ. Ο Τρικούπης τον έβλεπε με έκπληξη και αρκέσθηκε να πει, ότι δεν εγνώριζε ότι ήτο τόσο νέος.

Ακολούθησε συζήτηση με θέμα την Μάχη του Αλή Βεράν, στην αρχή στα ελληνικά με διερμηνέα και κατόπιν στην γαλλική γλώσσα. Η συζήτηση ήταν μακρά γύρω από την τακτική του πολέμου και στο τέλος ο Κεμάλ κλείνοντας την συζήτηση είπε φιλοφρόνως στον Τρικούπη: «ο πόλεμος είναι τυχερόν παίγνιον στρατηγέ. Το άριστον είναι κάποτε το χειρότερον. Εκάματε το καλύτερον και ως στρατιώτης και ως έντιμος άνθρωπος. Η ευθύνη βαρύνει την τύχην. Μη θλίβεσθε» Στη συνέχεια ο Κεμάλ τον πληροφόρησε, ότι είχε διορισθεί λίγο πριν την αιχμαλωσία του αρχηγός της Στρατιάς της Μικράς Ασίας, στη θέση του Χατζανέστη, πράγμα που αγνοούσε τελείως ο Τρικούπης!

Σκέψη για αυτοκτονία

Τότε ο Τρικούπης, έκανε μία θεατρική χειρονομία και εφάνη διερωτώμενος εάν έκανε ο,τι έπρεπε να κάμει, εννοώντας εάν έπρεπε να αυτοκτονήσει. Ο Κεμάλ τον πλησίασε, τον κοίταξε στα μάτια με κυνικό βλέμμα και απάντησε ξερά: «Αυτό είναι πράγμα το οποίο αφορά εσάς προσωπικώς» Όπως ανέφερε ο Ινονού, « ο Ατατούρκ τους εφέρθη καλώς τους παρηγόρησεν κι εκείνοι συνεκινήθησαν. Μετά διέταξεν να τους φιλοξενήσουν καταλλήλως δια να ησυχάσουν». Οι αιχμαλωτισθέντες στρατηγοί Τρικούπης, Διγενής και Δημαράς, μεταφέρθηκαν στην Άγκυρα μετά στην πόλη Κίρ Σεχίρ και αργότερα στο χωριό Ταλάς της Καισάρειας. Η αιχμαλωσία τους διήρκεσε περίπου ένα έτος.

Πηγή: infognomonpolitics.blogspot.gr